

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๓/ ๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสมาน ง่วนลำอังก์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสมาน ง่วนลำอังก์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า นายสมาน ง่วนลำอังก์ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายไพฑูรย์ แก้วทอง) ในรัฐบาลนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ตามคำสั่งกระทรวงพาณิชย์ที่ ๒๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ซึ่งนายสมาน ง่วนลำอังก์ เข้ารับตำแหน่งในวันเดียวกันกับวันที่ได้รับแต่งตั้ง และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง นายสมาน ง่วนลำอังก์ จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่ง คือภายในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๓ และวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ตามลำดับ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ แต่นายสมาน ง่วนลำอังก์ ก็ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งให้ชี้แจง นายสมาน ง่วนลำอังก์ ก็ได้ชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ถึงสาเหตุที่ไม่ได้ยื่นบัญชี ๑ ว่า เนื่องจากมีภารกิจมาก ประสงค์จะยุติกิจกรรมทางการเมืองและไม่ต้องการที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกต่อไป ทั้งไม่ทราบว่ามีบทกำหนดโทษจำคุกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑๕ ตามบันทึกคำชี้แจง และหนังสือชี้แจง ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และวันที่

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ตามลำดับ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า นายสมาน ง่วนสำอางค์ จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนด และให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสมาน ง่วนสำอางค์ จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย และแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบโดยส่งสำเนาคำร้องให้นายสมาน ง่วนสำอางค์ เพื่อชี้แจง

นายสมาน ง่วนสำอางค์ ผู้ถูกร้อง ยื่นคำชี้แจงลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕ พร้อมเอกสารประกอบสรุปว่า เมื่อได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ผู้ถูกร้องไม่ทราบว่า จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ (๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจง ก็มีได้กำหนดให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ฯ ผู้ถูกร้องมีภารกิจมากประสงค์จะยุติกิจกรรมทางการเมืองจึงไม่ยื่นบัญชี ฯ ทั้งไม่ทราบว่า จะต้องรับโทษอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ถูกร้องมิได้มีเจตนาจงใจที่จะไม่ยื่นบัญชี ฯ จึงเสนอบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณา

พิจารณาแล้วข้อเท็จจริงตามคำร้อง และคำชี้แจง พร้อมเอกสารประกอบ ฟังได้เป็นยุติโดยไม่ได้โต้แย้งกัน ว่านายสมาน ง่วนสำอางค์ ผู้ถูกร้อง เป็นข้าราชการการเมือง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่งและนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ตามลำดับ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวทั้งสองกรณี จึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง (๑) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่งให้ยื่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง ตามข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องเข้ารับตำแหน่งทางการเมือง

ตั้งแต่วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และดำรงตำแหน่งทางการเมืองตลอดมาจนพ้นจากตำแหน่งไปเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เป็นเวลา ๑๑ เดือนเศษ หลังจากนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการไม่ยื่นบัญชี ฯ ผู้ถูกร้องก็ไม่สนใจที่จะยื่นบัญชี ฯ ข้ออ้างของผู้ถูกร้องที่ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้กำหนดให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ฯ ไม่เข้าใจกฎหมายและไม่ทราบว่าจะต้องยื่นบัญชี ฯ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒วรรคหนึ่ง (๑) ทั้งผู้ถูกร้องมีภารกิจมากและประสงค์จะยุติกิจกรรมทางการเมือง นั้น ไม่อาจรับฟังได้ การไม่ยื่นบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้อง ในกรณีเข้ารับตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง จึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ แม้ผู้ถูกร้องจะได้ยื่นเอกสารประกอบแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องมาพร้อมกับคำชี้แจงที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญด้วย ก็ไม่ทำให้ความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ นั้นหมดไปแต่อย่างใด ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นกรณีไม่ยื่นบัญชี ฯ หลังพ้นจากตำแหน่งว่า เป็นการจงใจหรือไม่ อีกต่อไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายสมาน งามสำอางค์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายศักดิ์ เตชะชาลาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ